

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De b[ea]to Joanne eua[n]gelista Sermo.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

per m. Quo dicto obdormiuit in dño. Glo
sa. Dulce dictū est: obdormiuit. et nō: mor
tuus ē. q. obiit sacrificiū dilectōis et ob
dormiuit in spe resurrectōis. hec glo. Pa
ter itaq; scōa excellentia plenitudis gratie
in Stephano.

Tertia est excellentia declaratiue eui
dencie in miracloꝝ opatiōe. Tñō
postq; dictū est Act. vj. Stephe
nus plen⁹ gra et fortitudine. subiūgit: faci
ebat prodigia et signa magna in poplo. Post
mortē etiā mult⁹ claruit miracul⁹: q; pluri
ma sunt mltū auctērica ab egregio docto
re Augustino in suo libro de ciuit. dei scri
pta. Opatus est autē miracula super omnia
creaturaz genera.

Primo sup creaturas mere corpales
Secōdo sup creaturas mere spūales
Tertio sup creaturas partim corpales
et partim spūales.

Primo super creaturas me
re corpales: puta sup elemēta. Nā i ei⁹ tras
latiōe a hierusalē in cōstātinopolim/ igne
quē demones excitauerant in eos recoisit
et rēpēst. De mar⁹ sedauit. Et in eius inue
ntione terra tremuit: et q; sterilis añ fuerat fe
cūda fuit: et aer pluuia dīstiauit. vid legem.

Secūdo super creaturas
mere spūales: puta sup demōes. Cū em̄ fi
lia theodosij impatoris a demone eēt ob
fessa: demō in ea clamabat di. Nisi stepha
nus romā veniat nō erit. Cūq; romā al
latū fuisset corp⁹ bñi stephani: fuit puella il
la mox a demōio liberata.

Tertio sup creaturas hu
manas q; ptim sunt corpales et ptim spūa
les: infirmos curādo: cecos illuminādo: et
mortuos suscitādo. Ser ei mortuos susci
tauit. Fratē et forozē a mēbroꝝ cōcussioe
sanauit. et lex. infirmos a varijs infirmitatib⁹
liberauit: vt narrat Aug. xxij. d. ciuit. dei. vi
de ibi. Vbi etiā de bñi stephani innūer⁹
coruscasse miracul⁹. Vbi etiā narrat q; flo
res sup altare bñi stephani positi et inde al
lari et sup infirmos applicati mirabilē sa
nitatē opant. Vñ h mōi florib⁹ sup oculos
cuiusdā cecē mlier⁹ positis: ipsa p̄tinuo lumē
recepit. Pām etiā de altari ei⁹ sup̄ri et sup
egros positis/ mlt⁹ extiterūt in medelā. Vñ

de hec oia vbi s. His itaq; miraculis de
clarat euidēter plenitudo grē q; fuit i bea
to stephano. Hūc q; gloriū stephani hu
militē rogem⁹ vt aduocat⁹ fiat p nob⁹ dñ
dñm. Si em̄ sic humiliter et charitatiue vt
dictum est. p inimic⁹ orauit: firmis seden
dū est qm̄ libētissime p deuotis suis ince
det. Orem⁹ igitur vt eius meritis et p̄cib⁹
grām nobis largiat dñs qua digni efficiā
mur gloriāz illam quā vidit Stephanus
penniter cōtemplari. Amen.

De bñō Joanne euāgelista Sermo.

Hic autē quid

Hic autē quid
Jo. vii. Bñi petri p̄ba sūt ista
ad ch̄m loq̄ntis de ioāne. Cū
ei dñs ip̄suisz petro pastozale officiu⁹ re
gimen ecclie et ei suū martiriū pdixissz: di
xit ipsi petro. Seq̄re me. s. gerendo vices
meas in duob⁹ pdictis. Et p̄terius petro
vidit illū discipulū quē diligebat iesus se
quentē q; cepit ire post ch̄m sic et petro.
Et cū hūc vidisset petro desiderās eū h̄e
soctū in platonis officio et martirio dicit
Dñe. Hic autē qd. q. di. Nunqd nō adiu
g⁹ eū in bñi sociō: Petrus autē damian⁹
in ser. qñ ad pdictā interrogatiōē r̄ndēs
sic dicit. Hic est quē redemptor n̄r ad de
clarandā sue diuinitat⁹ essentiā qñ dda oꝝ
ganū fec atq; vt h̄ suppleret qd ad tps ip̄e
dñs dispensatiue suppresserat vicariū vere
liq̄ vt cū hoies tāq; p̄mo lactētes firmo
ra tā in via veritatis vestigia fuissent: eū
ad cognoscendā diuine essentie celsitudinē
pmoueret. Hec ille. Possimus autē dicere
q; p̄ba p̄sumpta q̄rimt de bñō ioanne tā
q; de singlarī et admirabili viro. Horat em̄
singularitas in h̄ p̄nomine demonstratiuo
hie: et admiratiō in q̄situo qd. In illis ita
q; p̄bis designat singularis atq; admira
bilis excellentia bñissimi ioānis. Possūt at
de bñissimo ioāne declarari tres p̄cipuat
q; singlares excellentie

Prima est excellentia passiue dilectōis.
Secōda est excellentia charitatiue affecti
Tertia est excellentia declaratiue. (om̄s
ue manifestationis.

Prima igit est excellentia passiue di
lectiōis q; vitz fuit a ch̄o sp̄cāl
ter dilectus. Sp̄cāliter em̄ dicitur

Her. de sctō Joanne

pulus ille que diligebat iesus. vt pr̄ Jo. xij. et Jo. vi. Aug. Si ip̄m dixit discipulū que diligebat iesus: q̄ ip̄m p̄ ceteris familiarius diligebat. Et ecclia cantat. Hic est. iōanes q̄ p̄uilegio amoris p̄cipui pre ceteris. Alit̄ a dño meruit honorari. Et h̄ sumit ex dictis Bede. Et si dicas: qm̄ ch̄ristus Joā. vi. dixit Petro. Simō iōanis diligis me p̄ his: Et pet̄ ait. Tu scis dñe q̄ amo te. Ch̄ris aut̄ magis diligit eos q̄ eū magis diligit. Prouerb. viij. Ego diliges me diligo. q̄ ch̄ris magis pet̄rū q̄ iōannē dilexit. Qd̄ etiā ex h̄ p̄firmari videt̄ q̄a pet̄ro cōmisse eccliam suā gubernandā: p̄ q̄ d̄ celis descendit atq̄ mori voluit. Pro r̄sposione Herodū q̄ diligere siue aprare nihil aliud est q̄ velle bonū alicui: vt dicit Tho. i. p̄e sum. q. xx. ar. ij. Et ibidē ar. iij. Magis diligere est m̄ari bonū velle. Sic ergo dicunt aliq̄ (vt ibidē recitat thomas) Incertū ē q̄s horū p̄l̄ ch̄rīm dilexit amore charitatis. et similit̄ que ch̄ris plus dilexit i ordine ad maiorē eterne vite gl̄iam. Sed ch̄ris dicit̄ pet̄rū plus dilexisse q̄ntū ad q̄ndā p̄mptitudinē vel feruorē. Vñ et ei cōmissa est cura ecclie: ad quā magis erat p̄mptitudo necessaria. Iōanes p̄o plus dilexit est q̄ntū ad q̄dā familiaritatis indicia q̄ ei ch̄ris magis demonstrabat. Hec Tho. Nec est dicendū q̄ ch̄ris eccliam suā sic pet̄ro cōmēdauit q̄ n̄ iōanē. Quid em̄ aliud est ecclia q̄ cōuocatio fidelū. Tpe ar̄ passionis ch̄ri fides ch̄ri in sola p̄gine gloriose allela p̄māsit. Vñ ipsa sola fuit tunc sancta m̄ ecclia et br̄o Joanni cōmēdata: vt postea dicem̄. Vñ et ip̄i iōanē tanq̄ ei cui specialit̄ cōmissa erat ecclia reuelata fuerūt ea q̄ futura erant in ecclia ch̄ri: cū esset exul in insula parthmos vbi apocalypsim scripsit. Dicam̄ igit̄ iuxta s̄ba eangelica q̄ ch̄ristus pre ceteris familiarit̄ dilexit br̄m Joannē. Et hoc p̄cipue triplici rōne.

Prima est r̄tio amplioris germanitatis.

Secūda est r̄tio tenerioris etatis.

Tertia est r̄tio sanctoris p̄ginitatis.

Prima est r̄tio amplioris germanitatis. Erat em̄ Joānes ip̄i dño germanus ex eadē stirpe nat̄. vtz de stirpe regis David. Sicut em̄ colligi p̄t̄ ex dictis sanctorū pat̄rū Joachīm accepit An-

nam in vxorem: ex qua genuit Barā matrem dñi que desponsata fuit Joseph. Dicitur aut̄ ioachīm: anna virū suū habuit. cleophā fratrē ioseph. ex quo alterā filius genuit: quā et vocauit mariā. Hec ē maria cleophe q̄ ex alpheo viro suo q̄tuo: filios genuit. s̄ Jacobū minorē: Ioseph iustū q̄? Barfabas vocabat̄: Simōne: et Taddēu. Dicitur autē cleopha/ accepit Anna tertiuū vtz noie salome: ex quo etiam habuit tertiuā filiā quam et maria nominauit. Hec est Baria salome q̄ ex Sebedeo viro suo duos filios genuit. s̄ Jacobū maiorē et Joannē euāgelistā. Erat autē et ip̄i anne soror: Emeria: de qua nata est Helisabet mater iōanis baptiste. Vide qm̄ beata p̄gentes. Habuit itaq̄ Joānes euāgelistā autā scām: matrē scām: duas amicitas sanctas: frat̄rē sanctus: sex consanguineos sanctos: quoz vn̄ est ip̄e dñs scām scōrū. Ps̄. Hec ē generatio q̄rentū dñm. Pater itaq̄ germanitas iōanis ad ch̄rīm. Sed vt videat̄ qm̄ maior est Joānis ad dñm germanitas q̄ alioz consanguinitas eius: s̄m Fran. de maro. colligit̄ hec veritas vtz q̄ Joānes euāgelistā triplicem habuit germanitates ad ch̄rīm. Nā matrē ch̄ri sola tantū habebat germanitatē ad filium q̄ntam habet pater et mater in aliis: eo q̄ ex ea filius accepit totā corpale substantiā in qua germanitas radicat̄. Ideo tantū ip̄i dño germanus erat beatus Joānes ex parte soli? matrē q̄ntū si ch̄ris ei germanus fuisset ex vtroq̄ parēte. Et illa ergo parte duas habuit germanitates. Tertiā autē germanitatē habuit p̄tute verbi dñi: quod est opatiuū ei? qd̄ p̄fert. Nā dñs i cruce dixit marie de iōanē. Mulier ecce filius tuus. Et Joāni d̄ maria: Ecce mater tua. Ideo sicut dicit Pet̄r? oam̄ia. in ser. huius diei. Qm̄ a p̄tate marie dicit̄ est filius: q̄dam speciali gratia frater est saluatoris. Hec Petrus. Et s̄m Fran. ita vtz? Dicitur filius factus est Joānes acti ipsa cum in vtero p̄prio baiulasset q̄ntum ad veritatis relationis filialis.

Secūda est r̄tio tenerioris etatis. Joānes em̄ in etate tenera sp̄e toto mūdo secutus ē dñm. Erat em̄ adolescens quado a dño vocatus est. Illud autē est vtz

gratissimū q̄ a iuuentute incipiat aliquis ei seruire. Ideo dicebat ch̄s Barth̄ r̄c̄. Sinite paruos venire ad me. Propt̄ qd̄ horat̄ sapiēs Eccl̄es. xij. Memeto creat̄oris tui i dieb̄ iuuentutis tue r̄c̄. Et Th̄re. ij. Bonū erit viro cū portauerit iugū ab adolescentia sua. Hec ibi. Sed o mirabilis abusus r̄ dolēda cecitas. Volunt multi in adolescentia seq̄ nō ch̄m: sed mundū: carnē: r̄ diabolu a q̄b̄ decipiunt. Qd̄ figura tū est. q. Reg. xv. vbi d̄r q̄ absalon p̄ blan d̄m̄ca decepit p̄lin. In ibide d̄r q̄ vni uersus populus secutus est absalō ad impugnan dū Dauid patre suū. Absalon patris amaricatio interpretat̄. Per hunc igit̄ intelligit̄ mūdus: caro: diabolus/quibus amaricat̄ pater celestis: et quoz̄ blā d̄m̄ca r̄ tentatiōib̄ multi decipiunt q̄ sequen tes mūdū: carnē: r̄ diabolu impugnat̄ patrem celestē: cuius p̄cepta infringētes. Nu meri xv. Ania que p̄ sup̄biam aliqd̄ d̄m̄i serit: qm̄ aduersus d̄m̄ rebellis fuit per/ ibit̄ de populo suo. Hec ibi.

Tertia ē ratio sanctioris virginitatis. Placet quippe deo qui in ma trimonio regulare viuūt: sed multo maḡ qui continentia seruāt. Sup̄ oēs aut̄ grati deo sunt illi qui mente r̄ corpe virginitatē amplectunt̄. Nam sicut d̄r Hierony. ad sacras virgines de continētia v̄ginali. Gr̄a de ē r̄ imortale r̄ pene vlt̄ranaturā corpo rā sup̄are luxuriā: et concupiscentie flam mā adolescentie saueib̄ estuante omni vir tute restringere. Hec ille. Virgines etiam specialiter dicunt̄ sequi ch̄m p̄pter specta lem cōformitatē ad ip̄m. Apo. xij. Vir gines em̄ sunt r̄ sequunt̄ agnū r̄c̄. Qd̄ aut̄ b̄ns Joānes virgo fuerit: testat̄ ecclesia. Testat̄ r̄ Hieron. in p̄logo sup̄ Joan. di. Hic est Joānes euāgelista q̄ virgo a deo est electus: que de m̄p̄ris volente nubere vocauit d̄ns. Hec ille. Ideo specialiter a ch̄sto fuit dilect̄. Beda in homel. ho d̄. Diligebat aut̄ iesus nō except̄ ceter̄ sin gulariter solū: sed p̄ ceter̄ q̄s diligebat fa miliariter: vñū quem specialis pro gatiua ca stitaȳ ampliori dilectiōe fecerat dignum. Hec ille. Er̄t aut̄ ceteroz̄ ap̄loz̄ aliq̄ vir gines fuerint: iste tñ̄ p̄ ceteris dilectus ē r̄ r̄one virginitatis. quia vt̄ patet per Hie

ro. in p̄logo sup̄ Joan. Iste est specialiter virgo elect̄ a d̄no: cuius etiā virginitas sa cramento m̄rimony cōsecrata fuit que ad/ modū r̄ virginitas matris d̄ni. Unde h̄c̄ inter ceteros virgini virgini mat̄ dei in virginitate simillim̄ fuit. Patet itaq̄ p̄t̄ ma excellētia q̄ est excellētia passiuē dilec tiōnis qua vic̄ p̄ ceter̄ a ch̄ro diligebat p̄pter supradictas rōnes.

Secunda est excellentia charitati que affectiōis qua vic̄ singularit̄ r̄ mirabilr̄ afficiebat̄ r̄ ad deum q̄ ad primū. Auḡ. Ubi est charitas qd̄ est qd̄ possit obesse. Ubi nō est charitas: qd̄ est qd̄ p̄desse possit. Hec ille. Apparuit at̄ in b̄ns Joāne mirabilis r̄ serues charitas ad ch̄m propter tria

Primo p̄pter excellentiam sp̄ritual̄ de/ **Secundo** p̄pter excellētia uotiōnis totalis expositiōnis. **Tertio** propter excellētia fraternalis dilectiōnis.

Primo propter excellen tia sp̄ualis deuotiōis. Erat em̄ tota mēt̄ sue deuotio r̄ tota cordis intentiō ad ch̄m Proverb. xxiij. Prebe fili mi cor tuū mihi Sic em̄ implet̄ illō Deut. vj. Diliges do minū deū tuū ex toto cor̄ tuo. Deuotio/ nē aut̄ cordiale iōānis ad ch̄m d̄ndit ipse iōānes p̄cipue p̄pter tria. **Primo** p̄t̄ plu r̄ r̄alitate nomiatiōis. q̄ vic̄ ip̄m iesum fre q̄nt̄ in euāgelio noiauit q̄ aliq̄ euāgeliste. Ch̄ys̄. Hic amantiū mos ē vt̄ amorē suū silētio regere neq̄ant. enarrare frequē? vt̄ ipsa assiduitate narrādi solatiū amoris sui captiāt. hec ille. Mat. xij. Ex abūdātia cor dis os loquit̄. **Secdo** p̄pter p̄p̄talem accessiōis: q̄ t̄p̄e passiōis ch̄i p̄p̄t̄ ac/ cessit. Sicut em̄ h̄ Joan. xij. In passiōe ch̄i stabat ip̄e iuxta cruce cū maria m̄re te su. Prover. xvij. Qui t̄p̄e diligit̄ q̄ amic̄ est r̄ frater in angustis coprobaf. et Eccl̄. vj. Est amic̄ socī m̄se r̄ nō permanet in die necessitaȳ. i. tribulationis. sic discipuli aliq̄ d̄icati sunt i cena: sed i passiōe reliq̄rūt eū. **Tertio** p̄t̄ sublimitatē p̄templatōis. Qui em̄ seruēt deū diligit̄: frequē de d̄o cogitat r̄ bonitatē ei? p̄p̄t̄. Barth. vj. Ubi est thesaur̄ tu? ibi ē r̄ cor tuū. The/ saur̄? q̄pp̄ alicui? i. qd̄ ab eo p̄ ceter̄ rebo

Ber. de scō Joāne apostolo

diligit. Beat⁹ aut̄ ioānes s̄ deū p̄templa
bat s̄p de deo cogitabat. Un̄ r̄ fm̄ Aug.
homel. sup̄ euangeliū hōd. Per ioāne s̄
gurat̄ vita p̄reparatua: r̄ p̄ petru vita acti
ua. Un̄ de petro d̄: Sequere me. De ioāne
aut̄ d̄: Sic eū volo manere donec veniam
qd̄ ad te: tu me sequere. Quid̄ em̄ est h̄: q̄n̄
tū sapio: q̄tū capio: qd̄ est h̄: nisi tu me se
q̄re p̄ imitationē p̄ferendo t̄palia mala. Et
le manet donec veniā sempiterna redditu
rus bona: qd̄ aptius ita dici p̄t. Per fa
cta me sequat̄ actio isformata mee passiois
exēplo. Inchoat̄io p̄reparatio maneat do
nec veniā p̄ficiēda cū venero. Hec Aug⁹.
In hita: p̄t̄ excellētia sp̄ualis deuotio
nis r̄ affectionis ad deū in brō ioāne quia
sp̄ ac iugis p̄ p̄templationē ferebat in deū
E. h. y. f. Quid̄ est deo ex tota mēte dilige
re nisi vt oēs sensus deo vacet: sapia: intel
lect⁹: cogitatio: mēoria. Qui ḡ aliquē isto
rū circa t̄palia occupat: tā nō ex tota men
te deū amat. Aug⁹. Sin⁹ dñe te amat q̄
te cū aliqd̄ amat.

Scō oñdit bt̄s ioānes

singularē atq; mirabilē charitatē ad ch̄m
p̄t̄ excellētia total̄ expositiois. Nā p̄ter
ch̄m amorē totalit̄ se totū mēt̄is r̄ penis ex
posuit. L. an. viij. Fortis ē vt mors dilectio
q; vitz p̄t̄ deī dilectionē hō etiā contēnit
mortē. Ultra vitz p̄t̄ amorē dñi totū men
ta sustinuit beat⁹ ioānes parat⁹ etiā susti
nere mortē. Fuit em̄ q̄nter flagellat⁹: ex
derisōe tonsurat⁹. In feruent̄ olei volūz
missus: in exiliū relegat⁹: veneno potatus
Un̄ sibi r̄ Jacobo fratri suo dixerat dñs.
Mat. xx. Calicē q̄dem meū bibet̄. Et sic
dic̄ Aug. in q̄dā ser. d̄ brō ioāne euāgelista
Per calicē in septur̄ diuisiōne itelligi
mus vt illud. P̄ si possibile ē trāseat a me
calix iste. Idē ibidē. Si legim⁹ historias
ecclesiasticas in q̄b̄ refert̄ q; ioānes missus
fuit i feruent̄ olei dolio: relegat⁹ q; i path
bin⁹ martyri animū nō defuisse r̄ bibisse
ioāne calicē passiois. I. p̄secutor: ei⁹ sangui
ne nō effudit. Hec Aug. Præterea gladi⁹
ille passiois ch̄i q̄ p̄rāsiuit aīam marie p̄
transiuit r̄ aīam ioānis euāgeliste. Sicq;
codē martyri genere martyres effecti sūt
p̄go maria r̄ ioānes euāgelista.

Tertio in ioāne apparuit
singularis atq; mirabil̄ charitas ad ch̄m
p̄t̄ excellētia fraternal̄ dilectiois. Fons
q̄ in alto orit̄ de facili ad loca infima verū
uat̄. Sic amor si de deo plene r̄ integre ha
beat̄ deinde ad primū derivat̄. Sicq; Per
amorē dei gignit̄ amor primū: p̄ amorē
primi nutrit̄ amor dei. Un̄. j. Jo. iij. Si
qs̄ dixerit qm̄ diligo deū r̄ frēm suū odo
rit mendax ē. Et idē ibidē añ d̄. Si diliga
mus inuicē de⁹ i nob̄ manet r̄ charitas e⁹
in nob̄ p̄fecta est. Hec ibi. Apparuit aut̄ i
brō ioāne singular̄ atq; mirabil̄ feruent̄
me charitatis affectio ad primos p̄cipue
p̄ter tria. Primo p̄t̄ operosa impiois r̄
uersionē. Diligentissim⁹ em̄ fuit p̄uertēdo
ipios r̄ aīaz salutē p̄curādo ex feruido q̄
alter belias. iij. Reg. xij. zelo zelat⁹ sum p̄
dño exercitū. Ip̄e em̄ p̄ totā aīā p̄dicans
multas p̄los p̄uertit ad ch̄m: nec domi
ciam timore q̄ iusserat eū in feruentis olei
dolio mitti a p̄dicatione cessauit. Poterit
mus ar palā p̄templari q; feruidū b̄et̄
lū ad salutē aīaz: si ad mēoīaz reuocem⁹
illud qd̄ refert̄ beat⁹ clemens sc̄. in. iij. lib.
historie ecclesiasticæ inuenit̄. Qm̄ vitz q̄dā
tpe apls quendā iunenē pulcrū r̄ ferocem
p̄uertit: eū cuidā ep̄o sub depositi nomie
comendauit. Post aliqd̄ tps recedens ille
iuuenis fact⁹ ē princeps latronū. Ap̄t̄ aut̄
ad ep̄m rediens depositū suū rediit. Lū
q; ille de pecunia intelligeret r̄ inde vehe
menter stuperet: dixit ei apls. Iuuenem il
lum a te repero quē tibi studiōse comēda
ueram. Cui ille ait. Pater sc̄: in aīā mo
rtuus est r̄ in tali monte cum latronib⁹ occi
git princeps eorum factus. Quib⁹ audy
tis: ioannes vestem suam scidit r̄ caput suū
um pugnis ferens. Bonum inquit te cu
stodem anime fratris reliquit. Confestim
igitur equum sibi parari iussit: r̄ ad montē
tem illū intrepidus cucurrit. Quem cū
iuuenis ille inspexisset: p̄ nimio pudore statim
equum ascendit r̄ velocius aufugit. Apo
stolus aut̄ eratis oblitus: vt get calcarē
equum r̄ post ter gum clamitat fugientē.
Et quid̄ fili dilectissime fugis patrem et
inermē senem. Ne tūc eas fili q; p̄ te ch̄m
sto rationem reddam: r̄ certe p̄ te libent̄
moriar sicut pro nobis christus mortuus

est. Reuertere fili reuertere q̄ dñs me mi/ st. Qui audis cōpūct? redijt z amariss/ me fleur. Ap̄ls aut ad pedes ei? p̄cidit et manū nec? p̄sciam tanq̄ p̄ p̄niaz iā purgā rā ofculari cepit. Zelunante igit z orāi e p eo ap̄lo: veni sibi ipetravit: nec euz religt q̄uisq̄ eū p̄fecte instructū z in charitate si/ xum reddidit. ip̄m q̄ postmodū in ep̄m or dimauit. Hec ibi. Ecce q̄feruidū zelū ha buit salutz aiaz. Zach. j. Zelat? sum hieru salem z sion zelo magno. i. eccliam det.

Secdo p̄pter amozosam sēp turaz condi tionē. In sc̄ptur̄z em̄ suis marie imozatur circa fraternā dilectionē. In epla em̄ cano nica maxime hozat ad fraternā charitatē vt patet euidentē inuēnti. Ip̄e etiā sol? in euāgelio scripsit pulcerrimū illū sermonēz dñi quē discipulis fecit p̄ cenā: in q̄ preci/ pue eos hozat ad dilectionē mutua. Vñ ibi h̄i Jo. xij. Mandatū nouū do vob vt diligat̄ inuicē zc. Et in eodē ser. Joā. xv. Hoc est p̄ceptū meū vt diligat̄ inuicē zc. Et ibidē. Hoc mādō vob vt diligat̄ iut/ cū. Et iterz in eodē ser. Joā. xij. In h̄ cog noscē qz discipuli meī est? si dilectionē ha buerit? ad iuicē. Tertio p̄p̄t gratiosam discipuloz monitionē. Sicut em̄ testat̄ hie ronim? cū ip̄e Joānes vsqz ad vltimā se/ necturē Ep̄hesti mozarē: et vix in discipu loz man? ad eccliam deserret: nec plā p̄ba dicere posset: ad quālibet pausā h̄ dicebat filioli diligite alterut̄z. Et interro gar? a discipulis qre sp̄ eadez verba diceret: Res/ pōdit. qz p̄ceptū dñi est. z si solū hoc fiat: sufficit. Qm̄ em̄ tot? erat dilectioe plenus to? charitate seruudus: ideo sp̄ d̄ amore lo q̄bat. Chrys. sup̄ Mat. Quale cor habet vnusquisqz: talia p̄ba loq̄tur z opa facit.

Pater itaqz in brō Joāne excellētia cha ritatiue affectionis.

Sequitur de excellētia declaratiue manifestationis.

Tertia ē excellētia declaratiue ma/ nifestatiōis. q̄ vix singulariter z mi rabilt̄ declarauit manifeste dñs te sus specialē quā habuit dilectionē ad Jo/ annē z q̄gratissim? sibi foret seruo z chari tat? in ioāne. Hoc aut̄ fecit de? exaltādo et honorificādo illū. Cant. ij. Sicut ma/ lus inter ligna stuat: sic dilect? me? inter filios. et ps̄. Exaltaui electum de plebe

mea. Exaltaui aut̄ z honorificauit specia liter dñs br̄m Joāne triplici exaltatione.

Prima est exaltatio p̄uilegiose magis/ ficationis.

Secunda est miraculose opatōis.

Tertia est glōse conclusionis.

Prima est exaltatio p̄uili/ uilegiose magnificationis. ij. Paral. xvij. Magnificat? est vsqz in sublime. Eccl. xv Exaltauit illū apud p̄rios suos. Magni/ ficauit at̄ eū dñs special? triplici p̄uilegio

Primū est p̄uilegiū multiplici collate di gnitat̄. Cū em̄ dicat ap̄ls Eph. iij. De/ dit ch̄rs q̄sdā qdē ap̄los: q̄sdā aut̄ p̄bas: alios euāgelistas: alios doctozes z pasto res. Br̄tus ip̄e ioānes dignitatem habuit singloz. Fuit em̄ ap̄l? pater Mat. x. Fu/ it p̄ba: sic notat Apoc. j. Br̄tus q̄ legit z q̄ audit p̄ba p̄phetie hui? zc. Tātoqz fuit ei? p̄pheta excellēti? q̄ p̄pheta esaiē aut hieremie aut alieuz? ceteroz? q̄nto nouum testamētū excellēti? est veteri. Fuit etiāz euāgelista in euāgelij descriptione. Fuit pa stor z doctoz p̄dicādo z discurredo p̄ asiā: et vñ scribendo eplas suas canonicas. Fuit etiā martyr anio z volūrate. Fuit et p̄go purissim?. Pōt etiam dici p̄zar. ha. i. p̄ncipalis p̄z. qz multos epos instituit q̄ bus perat. Petr? damia. in ser. huius diei Quis in fructibz q̄ alios nō excellat: ap̄ls si qdē est in eplis: euāgelista in euangelio: p̄pheta in apocalypsi: martyr etiā vtiqz in it. et quo ceterz ap̄lis in carne plixi? māstr: eo vntioza martyrij sustinuit tormēta. Hec ille. ij. Esdre. vij. Dedit ei rex gliaz q̄ in/ uenisset grāz in oi dignitate. Hec ibi. Ha buit igit br̄tus Joānes dignitates singlo/ rū ordmū sc̄rōz? etiā dignitatē angelicā p̄pter p̄cipuā puritatē: z sapie z scie clarita tē atqz seruudā charitatē. Erat p̄fecto glo riosus Joannes vix seraphic?. i. ardens in amore di. Eccl. xlvij. Surrexit q̄si ignis et verba illi? q̄si facula ardebāt. Hec ibi. Habuit igit br̄tus Joānes ac? hierarchi/ cos / q̄ sunt: purgare: illuminare: z p̄ficere. quos ac? angelis attribuit br̄tus Diony/ sius li. de celesti hierar. Ut aut̄ euidentē ap pareat excellētia dignitat̄ in Joāne p̄ci/ pue q̄ ad euāgeliste dignitatē: dicit? sane Joāne nedū euāgelista: sed z ceterz euan/

Ber. de sctō Joanne

geliffi multo excellitiorē ppter singulare
diuine sapie sublimitate qua ex dñico pecto
rhabuit sup illō recubēs. **I**sid. li. de obitu
sctōz. Joānes apłs r euāgelista pgo ele/
ct^o a dño atqz int ceteros magz dilectus q
etiā sup pect^o dñi magz recubēs/euāgel/
ij flucta de ipso sacro dñici pecto:is fonte
porauit: et qñ vn^o ex padisi flumibz sibi di/
gram toto terrazorbe diffudit. Hec ille.
Paret aut excellētia sui euāgelij maxie
ex tribz. **P**ri^o qz ceterz sublim^o descri/
psit. Alijs em euāgelistz ad scribēdū chri/
sti hūanitatē pncipalr intēz: Joānes ad
scribēdā r pteplandā ei^o diuinitatē pnci/
paliter ascēdit. Ideo Ezech. j. figurat per
aqlā: vbi dī. Et facies aqlē desup ipoz qz
tuoz. **I**n Aug. li. de 3 cor. euāge. ait. Alij
tres euāgeliste sicut mala gressibilia cum
dño gradiunt in terra: qz ei^o rpalia edisse
runt gesta. Joānes pō sicut aqla cum dño
volat p aera. **H**os ille. Et Pet^o dāmia. in
ser. Hanc supeminētē diuine sapie grām ex
illo celesti gazophylacio in quo sunt omnes
thesauri sapie r scie dei absconditi/ traxit. et
nō imerito: vt qz carnis sibi amputauit il/
lecebras/ celestiu epulaz delitijz fruēz. r
illuc acie mēz attingeret qz nō ppha: nō pā/
triarcha: nō dentz qz ab ipō mōi exoz/
dio cognoscit aspirasse. hec ille. Possūm^o
traqz de illo dicere illud Ps. Ascēdit super
cherubin et volauit. Cherubin sic dicunt
qz plenitudine scie. Ascēdit igit Joānes su/
per cherubin r volauit. Quia vt dī Orig.
sup illo sbo In pncipio erat sbbū, Joānes
theolog^o oēm creaturā visibile r inuisibi/
lē sup r oēm itellectū penetrat r defica/
tus in deū se deficantē transit. Idē ibidez
Dimissim^o ioānes in pectore intime ve/
ritatē omnē supgressus creaturaz vltra oē
creatū celū in paradiso paradisoqz/ h est in
causa oim pma auduit vnū sbbū p qd oia
facta sunt/ qd ei licuit hoibz pdicare. Hec
ille. Et Aug. dī qz si alt^o insonuisset: tot^o
mūdus cape nō poruisset. **S**cdo patet
sui euāgelij excellētia: qz descripsit ceteris
subnti^o. Differt aut subtilitas descriptōis
a sublimitate. qz sublimitas importat alti/
tudine materie descre. subtilitas pō ige/
nōstremē modū describēdi. **I**n etiā de isti/
mis pōt fieri subtilis descriptio. Scripsit

itaqz brūis ioānes ceterz subnti^o. qz vt patet
in euāgelio suo vbi etiāz eadē mysteria
cū alijs tractat/ multo subtilius r pnci^o
qz alijs scribit. Et hec describēdi subtilitas
etiā figurata est p faciem aqlē Ezech. j.
Aqla em cū hoc qz in altū volat hz acutis
simū vīsum: sic qz solē in rota sua inuēz/
berat/ oculis intuef: vt dī Aug. li. de mo/
ribz ecclie. Dispositio aut sic subtilit^o
pfunde pteplāda sacra mysteria fuit i ppo
ioāne/ carnis illibatio r virginalis mūdō/
cia. Sedz em phos 3ioz 3ie sunt cause.
Lasciuia aut carnalis inducit intellect^o de/
betudine r impedit celestiu ptemplandōz
vt dī Greg. xxxj. moral. Ideo p opolitā
cōtinētia carnis r castitas disponit ad in/
telligētie subtilitatem. **T**ertio patet sui
euāgelij excellētia: qz descpit ceterz perse/
cte^o: supplēdo vīz qd ab alijs fuerat omi/
sum: sūm qz dī Hiero. li. illustriū vīroz. Et
hoc in tribz. **P**ri^o qz a tpe ioānis surceat
error hebionitaz qz dicebāt chri^o m hominē
purū. r sic añ mariā nō fuisse. Joānes aut
in pncipio sui euāgelij oñdit diuinitatē chri/
sti in q eternalr pcessit mariā. **S**cdo quia
cum ioānes legisset matthei: marci: r lucę
euāgelia/ approbauit ea. verūtū tmmō hī
storia chri^o texuerāt qñt ū ad illū annū in q
passus est: vīz post ioānis baptiste incar/
cerationē. Joānes pō narrauit etiā gesta
supioris anni anteqz ioānes baptista: car/
cere includeret. **T**ertio qz solus ipē scēptē
pulcerrimū illū sermonē quē discipul fecit
dñs de charitate post cenā. Refert aut de
linādus qz cum ioānes euāgelū esset scri/
pturus: pū^o indixit ieiuniū vt oraret se di/
gna scripturū. Fecit aut ipm p illo loco se/
cretissimo in q diuina scripturas secesserat
orasse/ vt nullas hūic insitēs opi ventozū
ibi aut imbrū inuirtas pateret. Hanc qz
eidē loco vsqz hodie reuerentiaz elemēta
seruare dicunt. Hec helina. **S**ecundū
puilegiū qz dñs spēalt eū magnificauit: ē
puilegiū singularē mōstrate familiaritatē
hic em ad dñi secreta admittebat. hic em
petro r iacobo trāffigurationē dñi vidit
Dat. xvij. hic cum eidē chio astrit in po/
elle resuscitatioe Dat. v. **I**re cū eis chio
associauit qñ hortū intravit ad orandū
post cenā Dat. xvij. Sed vltā hec oia

hic solus est q̄ familiariter recubuit sup pe-
 ce? dñi in cena: et q̄sūt a dñō di. Dñe q̄s
 est q̄ tradet te: vt patet Joā. xij. Petrus
 damia. vbi s̄. **D** incōpabile vix: p̄fert ver-
 bū in mediū z rot? tacet senat? apostoloꝝ.
 tacet lingua q̄ clausa facta ē celoꝝ. silet an-
 dreas q̄ ipsi fratri ad fontē vite p̄uius fuit
 Nō p̄sumit os ap̄ire philipp? q̄ dū patres
 sibi poscit ostendi p̄funda mysteria indui
 due dinitatis audiuit. Joānes in se cōdi-
 scipuloꝝ p̄sona suscepta consultoꝝ accedit.
 Hec ille. Hic itaq; ille est q̄ solus recum-
 bens sup p̄ce? dñicū a dño tacite edocet? ē
 q̄s enī esset traditur? Sicq; recubēt reue-
 lara sunt secreta celestia: de q̄b; postea di-
 cebat. j. Jo. j. **D** d fuit ab initio: qd̄ audi-
 uim?: z qd̄ vidim? z man? n̄re p̄retrauerē
 de v̄bo vite z vita manifestata est z vidi-
 mus z testamur et annūciam? vob vitam
 eternā q̄ erat apud patre z appuit nob zc.
Singularē sūmī dñi familiaritatem. **D**
 admirandā erga Joāne saluatoris dēni-
 gnitatē. Dulcis em̄ enī in sūm suo detinet z
 cor? sue sapie lumine incūm? illustrat.
Hoc est sc̄itur secundum p̄uilegium zc.
Tertū at p̄uilegiū maternalis cōmen-
 date p̄ginitat: qm̄ vix ch̄s in cruce mo-
 riens matrē audis s̄lentē z euilantem eā
 dilecto suo Joāne cōmēdauit. Videbat
 dñs matrē suā paup̄ulā: desolatā: merore
 p̄fectā. **L**lamabat em̄ vt existimare possu-
 mus voce q̄ rula ad dñm di. **D** fili dulcissi-
 me. **D** fili am̄rissimē: video te i cruce des-
 ficientē: cerno te dolorose moriētes: ad quē
 p̄fugā: q̄s mibi solatium dabit: **D** fili mi
 domū nō habeo: pecunias nō possideo: di-
 uitias nō teneo. **T**u mibi thesaur? eras: et
 ecce in cruce moreris. **D** sapientissime fili re-
 sponde mibi: loq̄re afflicte m̄ri tue. **A**udi
 nunc ioānes qd̄ de te loquit dñs. **T**unc
 em̄ dixit matri sue de ioāne. **D**ulter ecce
 filius tuus. **E**t tu ioānes: ecce mater tua
Tibi eā cōmēdo: tu illā adiuua: z et in su-
 is tribulatiōib; loco meo assiste. **D** q̄bo/
 noabile p̄uilegiū: maximū v̄tq; atq; di-
 gnissimū. **N**ō hēbat p̄fecto in mūdo dñs
 q̄c̄q; char? matrē sua. **E**t hāc benignissi-
 me ioāni cōmēdauit: eaq; matrē ipsius: z
 p̄m̄ er? filiū statuit appellari. **H**ic est itaq;
 v̄rgis matrē dei legalis? **P**eperat v̄rgis

dñm naturalē filiū suū in leticia z gaudio.
 sed hunc ab impatore summo in cruce sus-
 penso in angustia cordis z dolore maximo
 suum esse filium legalē audiuit. **H**unc sup
 gularē sacre sue virginitatis custodein
 accepit. **E**t vt d̄t Hieron. **P**udicia: vir-
 ginis nulli discipuloꝝ recti? q̄ virgini cō-
 mēdata est: vt esset ad inuicēz grata so cie-
 tas z floridus aspectus. **H**ec ille.

Secūda est exaltatio mira-
 culose opatiōis. **P**s. **S**ciote qz dñs san-
 ctū suū mirificauit. **E**t hoc p̄cipue factū
 est tripliciter. **P**rimo in piculoꝝ mortis
 euasione. **A** domiciano nāq; crudelissimo
 tyrāno ad v̄rbē vocatus z in feruētis olei
 dolium missus inde illesus exiit. **E**t inde
 ab ipso domiciano fuit in exiliū relegatus.
Hic domician? p̄m̄ heronij: eutropium?
Drosiū: z iudā libro de rēp̄tib; fuit **V**el
 spasiā filius et frater iunior **T**iti. q̄ (mor-
 tuo **T**ito) in imperiū sublimatus est. et in
 principio q̄dem ostendit se moderatū val-
 de: simulans etiam se diligere studia poe-
 tarū z reficiens bibliothecas. z ita videba-
 tur horrere cedes: vt ne boues q̄dem imo-
 lari mādauerit. **I**n fine tamē seuer? imo
 crudelis z seuis apparuit. **N**az senatores
 nobilissimos z multos cōsulares suos occi-
 cidit. **E**t p̄m̄ **E**usebiū libro. iij. ecclesiasti-
 ce historie: p̄secutus est z christianos z iu-
 deos. et p̄m̄ **D**rosiū se deum p̄misit ap-
 pellari. **E**t in cunctis l̄aruz suarū primoz/
 dijs dicebat: **D**ens et domin? vester de-
 micianus. **H**ic p̄pter odium tandem a cu-
 bicularijs suis occisus est anno eratis sue
 xlv. **H**ec incidentaliter de domiciano di-
 cta sunt. **S**ed ad Joāne redeamus q̄ne-
 dum semel mortis euasit piculum: sed da-
 ro sibi veneno eꝝ quo etiam iam corā ipso
 aliꝝ duo mortui fuerant: facto signo crucis
 post eius sumptionem p̄rosus incoluntis
 permāsit. **S**ecūdo fecit mirabilia in nā-
 turarū transformatione. **F**ragmenta enīz
 gemmarū in integritatem plenarie repa-
 rauit. **V**irgas etiam a silita delatas in au-
 rū purissimū z minutos lapides in mar-
 litore sumptos in gemas verissimas atq;
 preciosissimas conuertit. **T**ertio in
 mortuoz suscitatiōe. **L**ū em̄ post mortem

Ber. de scto Joane euang.

domidani ephesum remeasset diuisianā sibi
bi deuota quā defuncti inuenit suscitauit.
Item iuuenē quendā q̄ mortuus effereba
tur ad vitam redire impetrauit: q̄ suscitatus
cepit narrare qd̄ viderat circa statū duoz
iuuenū q̄ iohannē secuti fuerant: s̄ ab eo re/
cedere voluerant. Itē tactu tunice sue: duo
illi q̄ venens mortui fuerant ad vitā sūt re/
parati. Hec et alia miracula vide i legēdis

Tertia est exaltatio gloriose

seclusiois. i. Re. ij. die dñs. Quicūq; ho
norificauerit me glorificabo eū. Fuit autē mi
rabilis multū singularis q̄ et gloriose conclusio
sue conclusio vite sue. Et p̄sertim p̄ tria
Primo p̄ mirabile trāsmigrationē. Nā
cū esset annoz nonagintano ue: apparuit ei
dñs: di. Veni dilecti mi tps est vt cū fra/
tribz tuis gaudeas: tps est vt laborz tuoz
gloriosum fructū percipias. Lū autē post eū ire
vellet iōānes: dixit ei dñs. Nūc nō venies
sed sequenti dñica. Sequenti itaq; dñica cuz
a p̄mo pulloz cantu p̄lo in ecclia puocato
p̄ magnā diei partē pdicasset: demū in fo/
ueā quā iuxta altare fieri iusserat q̄draraz
descēdit: di. Dñe iesu gr̄as ago tibi qm̄ a
te dulcē inuitatē ad te venio. Scis enim qm̄
ex toto corde desiderabā te. Tunc itaq; s̄
p̄ eū tanta lux emicuit q̄ nulli ibi respicere
poterat. Recedēte p̄o lumie fouea māna
plena iuenta ē. Et p̄pterea dixerūt aliq̄ q̄
nō ē mortu⁹ s̄ dormit in sepulero. h̄ acci/
p̄tes signū: qz in illo sepulcro videt scatu
rire māna et surgere p̄ modū ebullitionis
Dicit ei h̄ et ex p̄ anhelu fieri: h̄ p̄firmat
p̄bo saluatoz di. Sic eū volo manere do
nec veniā. Et exemplo moysi quē etiā dicit
sub tra dormire. Alij at̄ dicūt q̄ cū enoch
et helia in paradisu translātē est. Et qm̄ s̄
ap̄lm̄ Heb. xj. statutū ē. Poibz semel mori.
Ioh̄ dicit eū circa finē mūdi p̄ ch̄o passu
rū: vñ exponit dictū saluatoz. Sic eū vo
lo manere donec veniā. s. ad iudiciū. Hec
autē oia reprobāt Aug. in omel. hō. qz qd̄
d̄: a saluatore de iōāne: d̄: tāq; p̄uilegium
seu b̄nificiū spēale sibi p̄cessum. Non esset
autē p̄uilegiū imo magis iōānis detrimētū
si tādiu a diuina fruitioe retardaret: alijs
ap̄lis iā exisset: i gl̄ia De māna at̄ i ei⁹
sepulcro scaturire dicit August. q̄ h̄ acci/
ditur propter hoc specialiter cōmendetur

quē nō cōmēdat martyrium: vel ob aliā
causā nō h̄ ignora. Ad v̄bū at̄ ch̄i di. Sic
eū volo ma. zc. Dicit d̄ s̄m̄ Aug. q̄ ch̄i
sic r̄ndit ad s̄ba petri petentis eum habere
sociū in platiōe et martyrio. q. d. Nolo euz
mori p̄ martyriū nec h̄e platiōis officiū
regimie vniuersal ecclie: s̄ volo eū manere
in q̄te p̄replatiōis. donec veniā. nō ad iud
diciū in fine mūdi: s̄ q̄ntū ad vocādū sp̄m̄
ad celestē gl̄iaz singularis et gl̄iosa fut vite
sue conclusio p̄p̄ doloris exclusio. qd̄ testat
Hierō. in p̄logo sup̄ Joā. di. Hic est iōā
nes q̄ sic fuerat a cor: p̄p̄oe carnis extrane
us: ita et a dolore mortis fuit alien⁹. Hic
le. Tertio p̄p̄ corp̄is gl̄ificationē q̄ v̄
r̄similit̄ credit. Nec em̄ credibile videt q̄
dñs min⁹ honorauerit iōāne post hui⁹ vit
te trāsitū q̄ alios ap̄los. imo credibile vi
det q̄ magis cū p̄ ceteris eū i terris hono
rauerit et ei marie familiaris extiterit ma
tris sue custodē eū instituerit atq; ei p̄filium
dici voluerit: cū etiā ip̄e iōānes h̄go s̄p̄ pu
rissim⁹ fuerit et acceptissim⁹ ch̄i m̄ster et
discipul⁹ sup̄ ceteros dilect⁹. Et q̄ ceteroz
ap̄loz corp̄a in magna reuerentiā habent
i terris: nō videt v̄r̄similit̄ p̄geniū iōānis
corp̄o i honore puari. Lū s̄ sibi null⁹ ho
nor exhibeat i terris nec eius habeat noti
cia credēdū eē videt ip̄m honorari in celis
Die itaq; credere possum⁹ qm̄ p̄ter cū ip̄o
redēptoz et sacratissima maria ei⁹ m̄re gan
der i celis iā duplici stella laureatus glo
ria sez corp̄o et anime. Vñ dicit Hierō.
in ser. de assumptione virginis marie. Nō
nulli astruere volunt mariā iam resuscitā
tam et beatā eum ch̄isto imortalitate i cel
lestibus vestiri. Quod et de beato iohanne
euangelista eius m̄stro cui virgini a ch̄o
virgo commissā ē plurimi asseuerāt. Hec
ille. Patet igitur ex dictis singularis atq;
admiranda beatissimi Iohannis excellen
tia que nos ad eius reuerentiā deuotiores
atq; magis affectos reddere debet vt sic
eius meritis et precibz gr̄am illaz a deo cō
sequimur q̄ eum toto corde diligere et ab eo
sic diligi mereamur vt ad sue maiestatis
iugem contemplationē pertinere valeam⁹
mus: Amen.

De sanctis Innocentibus Sermo